

Meer gras in het bouwplan en de verandering van mestregels vragen opnieuw om vakmanschap van de melkveehouder. Vier adviseurs vertellen over mogelijke vervolgstappen voor melkveehouders nu de onduidelijkheid rond derogatie en gebruiksnormen voorbij is. Afhankelijk van de Ausgangssituatie behoren grondaankoop, samenwerking met een akkerbouwer en efficiënter grasgebruik tot de mogelijkheden.

Willem van Weperen: 'Structuurfactor meenemen in grasrassenkeuze'

'Het afgelopen seizoen hebben we met deelnemers aan Bedreven Bedrijven Drenthe een toekomstbeeld geschetst naar de nieuwe mestwetgeving. Op dat moment stonden maatregelen op hoofdlijnen vast, duidelijk was dat extensieve bedrijven er straks beter voorstaan. Dit geeft een gevoel van oneerlijkheid, omdat de veehouders die onder Minas geleerd hebben efficiënt met bemesting om te gaan, ook al zijn ze intensief, in economisch opzicht benadeeld worden.'

'De boeren die binnen ons project het beste presteren houden continu de hoeveelheid structuur in de gaten. Een ge-

brek aan structuur in het rantsoen is een van de redenen dat koeien inefficiënter zijn gaan produceren. We hebben nu een mooie kans om in de grasrassenkeuze de structuurfactor mee te nemen. Dan krijg je gras waar de koe echt wat mee kan. En eigenlijk zou er meer bekend moeten zijn over de benutting van gras in de koe. Het maakt nogal een verschil of je tien ton droge stof oogst met 25 procent benutting of tien ton met 35 procent. Maar het gaat niet alleen om graslandvernieuwing. Je moet leren om met langjarig grasland te werken. Wanneer de opbrengst en samenstelling goed zijn, dan laat de grasmat maar liggen.'

Willem van Weperen,
projectcoördinator Bedreven
Bedrijven Drenthe

Jouke Oenema: 'Het is mogelijk om met minder mest goede resultaten te halen'

Jouke Oenema,
onderzoeker bij Plant Research
International Wageningen UR

'Bedrijven op droge zandgrond passen veelal gewasrotatie toe. Bij zeventig procent grasland wordt wisselbouw moeilijker in te passen binnen het management. Daarnaast moet op sommige bedrijven het bemestingsregime drastisch veranderen. Het meest belangrijke daarbij is dat intensieve bedrijven straks dierlijke mest afvoeren en in plaats daarvan weer kunstmest aanvoeren.'

'We hebben van 2000 tot 2003 een onderzoek gedaan naar de factoren die invloed hebben op de grasopbrengst. De Koeien & Kansen-veehouders die daaraan meewerkten, hebben bewezen dat het mogelijk is om met nog minder mest goede resultaten te behalen met een goede bedrijfsvoering. Je ziet hierdoor wel lang-

zaam de ontwikkeling ontstaan dat veehouders de dieren vaker op stal houden, zodat de mest gericht gebruikt kan worden. Minder beweiden geeft nu eenmaal minder verliezen.'

'Voor de veehouders die aan het onderzoek meewerkten, zal zeventig procent grasland niet moeilijk te halen zijn. Die neigen toch al naar een rantsoen met een groter aandeel gras, aangezien veel maïs in het rantsoen een ongewenste aanvoer van eiwitrijk krachtvoer tot gevolg heeft. Ik verwacht niet dat de nieuwe mestwetgeving het gebruik van andere grasrassen tot gevolg heeft. Misschien dat het gebruik van klaver hierdoor stijgt, maar die kans acht ik klein.'

Joop Rensen: 'Maak eens een plan, wat ga ik in 2006 doen?'

'Melkveehouders berekenen hoe ze op zeventig procent grasland uit kunnen komen. Aanvullend kijken ze naar de mestproductie en trekken de conclusie "Ik moet wel of geen mest afvoeren". En daarna valt het stil. Wat vanuit DLV proberen te doen is samen met de veehouder de situatie te schetsen. Maak eens een plan, wat ga ik in 2006 doen, wat zijn de aandachtspunten?'

'In het komende najaar gaat LNV meer projecten opstarten rondom de nieuwe mestwetgeving. Vanaf 1 september kunnen groepen veehouders ook een subsidieaanvraag indienen om begeleiding te krijgen bij de inpassing van de mestwetgeving. De mogelijkheden zijn heel divers. In mijn werkgebied in Zuidwest-Overijssel zijn er extensieve bedrijven die volledig hun eigen ruwvoer telen. Onder Minas konden deze bedrijven de dierlijke mest kwijt op hun eigen grond, nu

moeten ze voor de laatste kuubs mest een andere uitweg zoeken.'

'De samenwerking opzoeken met een akkerbouwer kan een oplossing zijn. Deze kan liggen in het laten verbouwen van krachtvoer, zodat daar de dierlijke mest heen kan. Wanneer een akkerbouwer granen voor een veehouder teelt om vervolgens 13 cent per kilo te krijgen in plaats van de huidige negen à tien cent, dan is een samenwerking al snel aantrekkelijk. Dit is niet voor alle veehouders dé oplossing, maar het biedt wel kansen.'

'Binnen het bedrijf kan een veehouder op basis van bijvoorbeeld de melkproductie, de jongveebezetting en het rantsoen sturen in de totale hoeveelheid geproduceerde mest. Zoals steeds vaker het geval: veehouders moeten het goed in de vingers hebben om op de kleine details te kunnen sturen. Met twee keer per halfjaar op de pc je rantsoen bijstellen red je het niet meer.'

Joop Rensen,
adviseur melkveehouderij
DLV Rundvee Advies

Pascal Peeters: 'Veehouders hebben ruimvoldoende gras'

Pascal Peeters,
senior agrarisch bedrijfsadviseur
ABAB accountancy

'De meeste veehouders hebben afgewacht wat het derogatieverzoek zou brengen. Nu alles vaste vormen aanneemt, gaan mensen pas berekenen wat voor hun eigen situatie het handigste is. Maar of iedereen gaat proberen aan de derogatie te voldoen? Ruim dertig procent van onze melkveehouders voldoet niet aan de zeventig procent grasland voor derogatie. Wanneer je op zestig procent zit, is het misschien de moeite waard om naar de zeventig procent toe te werken. Dit kan door een groter aandeel gras in het bouwplan op te nemen of door maïsland af te stoten.'

'Extra grond is voor de meesten geen optie. Ze hebben ruim voldoende gras om aan de koeien te voeren. Bovendien moeten ze dan uitbreiden in kuilplaten et cetera. Meer grond, door bijvoorbeeld huren, lijkt alleen interessant als deze

eigendom is van natuurorganisaties. Dan krijg je amper gras van hectaren die wel meetellen voor derogatie. En die gronden zijn ook handig in te passen met de bemesting. De mest die je op natuurgrond niet gebruikt, is in te zetten op andere percelen.'

'Voor bedrijven die zeer beperkt grasland hebben, is het waarschijnlijk eenvoudiger en goedkoper om een teveel aan mest af te voeren. Wat dat gaat kosten, is moeilijk te bepalen. Ik zeg het liefst twee euro per kuub. Anders gaat het net als aan het begin van Minas. Iedereen riep veertig gulden per kuub en dat werd het ook. Pas later stabiliseerde de prijs op een lager niveau. Laten we nu maar uitgaan van 7,50 euro per kuub, dat is de huidige prijs. Al is een prijsstijging wel te verwachten, er komt straks gewoon veel meer aanbod.'

Verandering van graslandb leid door nieuwe normen

Minder mes t, meer gras